

LATVIJAS REPUBLIKA
VALMIERAS NOVADA PAŠVALDĪBAS DOME

Nodokļu maksātāja reģistrācijas kods 90000043403, Lāčplēša iela 2, Valmiera, Valmieras novads, LV-4201
Tālrunis 64207120, e-pasts: pasts@valmierasnovads.lv, www.valmierasnovads.lv

L Ē M U M S
Valmierā

2026. gada 24. septembrī

Nr. 589
(protokols Nr. 13, 6. §)

**Par Valmieras novada pašvaldības iestādes
“Valmieras novada Sociālo lietu pārvalde”
struktūrvienības “Sociālo pakalpojumu
nodaļa” 29.07.2026. lēmuma
Nr. SLP/3.3/26/499 apstrīdēšanu**

Adresāti

- 1) [..], personas kods [..], deklarētā dzīvesvietas adrese: [..] (turpmāk – iesniedzējs);
- 2) [..], personas kods [..], pēdējā deklarētā dzīvesvietas adrese: [..].

Iesniedzēja prasījums

Valmieras novada pašvaldības (turpmāk – Pašvaldība) iestādē “Valmieras novada Sociālo lietu pārvalde” (turpmāk – Pārvalde) 06.08.2026. saņemta [..], dzīvesvietas adrese: [..] (turpmāk – iesniedzējs), 03.08.2026. sūdzība (reģistrēta Pārvaldē ar Nr. SLP/1.2/26/2132). Iesniedzējs sūdzībā apstrīd un lūdz atcelt Pārvaldes struktūrvienības “Sociālo pakalpojumu nodaļa” (turpmāk – Nodaļa) 29.07.2026. lēmuma Nr. SLP/3.3/26/499 “Par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojuma institūcijā piešķiršanu” (turpmāk arī – Lēmums), pamatojoties daļas 10. un 11. punktu, kā arī lemjoties daļas 1. punktu tiktāl, ciktāl tajā ir nepamatoti konstatēti iesniedzēja finansiālā atbilstība, un ciktāl iesniedzējam kā apgādniekam ir noteikts pienākums vienoties par izdevumu segšanu un izvēlēties sociālās aprūpes institūciju. Vienlaikus iesniedzējs lūdz noteikt, ka izmaksas par Lēmumā piešķirto ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu pilnā apmērā apmaksājams no Pašvaldības budžeta līdzekļiem.

Faktu konstatējums

Skatot jautājumu, Pašvaldības dome konstatē sekojošo:

1. 29.07.2026. Nodaļa pieņēma Lēmumu Nr. SLP/3.3/26/499, ar kuru Pārvaldes klientam [..] (turpmāk – Persona) piešķirts ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojums institūcijā (turpmāk – Pakalpojums). Saskaņā ar Lēmuma 9. punktu, Nodaļā 08.07.2026. sagatavota Personas iztikas līdzekļu deklarācijas daļa par ienākumiem, no kuras secināts, ka Personai nav ienākumi, lai veiktu samaksu par Pakalpojumu.
2. Saskaņā ar Lēmuma 5. punktu, Personai ir likumiskie apgādnieki - dēls [..] un dēls [..].
3. 21.07.2026. Nodaļā tika saņemtas Personas apgādnieku iztikas līdzekļu deklarācijas par ienākumiem un kontu izraksti par pēdējo trīs mēnešu ienākumiem, atbilstoši Ministru kabineta 2019. gada 2. aprīļa noteikumu Nr. 138 “Noteikumi par sociālo pakalpojumu saņemšanu” (turpmāk – MK noteikumi Nr.138) 11.5. punktam, kas cita starpā paredz sociālajam dienestam novērtēt personas un tās ģimenes locekļu, kā arī apgādnieka maksātspēju, aizpildot normatīvajā aktā par māsaimniecības materiālās situācijas izvērtēšanu un sociālās palīdzības saņemšanu noteikto iztikas līdzekļu deklarācijas daļu par ienākumiem.
4. Izvērtējot apgādnieku iesniegtos dokumentus, Nodaļa secināja, ka apgādnieku ienākumi ir atbilstoši, lai veiktu maksājumu par Personai piešķirto Pakalpojumu. Lēmuma 11. punktā

Nodaļa atsaucas uz Civillikuma 188. panta pirmo daļu, kas cita starpā paredz apgādnieka pienākumu uzturēt vecākus samērā ar savām spējām un mantas stāvokli, kā arī norādīja uz apgādnieku iespēju vienoties par Pakalpojuma izmaksu segšanu, cita aprūpes veida nodrošināšanu vai pakalpojuma sniedzēja izvēli atbilstoši apgādnieku samaksas iespējām.

5. Lēmuma 13. punktā noteikts, ka līgums par pakalpojuma saņemšanu un samaksu ir civiltiesisks līgums, kas tiek noslēgts privāto tiesību jomā. Pašvaldība publisko tiesību jomā ir tiesīga izlemt jautājumu par personas atbilstību sociālā pakalpojuma saņemšanai, par pakalpojuma nepieciešamību un piešķiršanu.
6. Savukārt atbilstoši Lēmuma nolemjošās daļas 1. punktam, Personai piešķirts, pēc apgādnieku izvēles izvēlēts, ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojums institūcijā.

Lēmuma pamatojums

7. Saskaņā ar "Valmieras novada Sociālo lietu pārvalde" struktūrvienības "Sociālo pakalpojumu nodaļa" nolikuma, kas apstiprināts ar Pašvaldības domes 12.08.2021. lēmumu Nr. 179 (protokols Nr. 7, 50. §), 4.3.6. apakšpunktu, Nodaļas izdotos administratīvos aktus, kas izdoti Pašvaldības autonomās kompetences jautājumos, vai tās faktisko rīcību apstrīd Pašvaldības nolikumā noteiktajā kārtībā.
8. Saskaņā ar Pašvaldības domes 2024. gada 20. februāra saistošo noteikumu Nr. 118 "Valmieras novada pašvaldības nolikums" (turpmāk – Pašvaldības nolikums) 70. punktu pašvaldības iestāžu izdotos administratīvos aktus vai faktisko rīcību iesniedzējs var apstrīdēt Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) noteiktajā kārtībā Domē, ja likums neparedz citu apstrīdēšanas kārtību. Atbilstoši Pašvaldības nolikuma 73. punktam lēmumu par faktisko rīcību un lēmumu par apstrīdēto administratīvo aktu, pamatojoties uz lietas atkārtotas izskatīšanas rezultātiem, Domes priekšsēdētājs un Dome pieņem saskaņā ar APL nosacījumiem.
9. Saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma (turpmāk – Likums) 4. panta pirmo daļu, sociālos pakalpojumus sniedz, tikai uz sociālā darba speciālista veiktu personas individuālo vajadzību un resursu novērtējumu. Likuma 8.panta pirmā daļa nosaka, ka klienta vai viņa apgādnieka pienākums ir samaksāt par saņemtajiem sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem. Savukārt atbilstoši Likuma 8. panta piektajai un sestajai daļai, Ministru kabinets nosaka sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu samaksas kārtību. Ja persona pieprasa pašvaldības pilnībā vai daļēji apmaksātus ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojumus, pašvaldības sociālais dienests, ievērojot šā likuma 5. panta otrajā daļā noteikto, novērtē personas maksātspēju, pamatojoties uz personas sniegto informāciju par ienākumiem un noslēgtajiem uzturlīgumiem. Ja pienākums maksāt par pakalpojumu ir arī personas apgādniekiem, viņi iesniedz informāciju par ienākumiem pašvaldības sociālajam dienestam, kas lemj par pakalpojuma piešķiršanu.
10. Lai noteiktu Personai piešķirtā Pakalpojuma izmaksu segšanas kārtību, Nodaļa, atbilstoši MK noteikumu Nr.138 11.5. punktam¹, izvērtēja Personas maksātspēju, sagatavojot Personas iztikas līdzekļu deklarācijas daļu par ienākumiem, no kuras secināja, ka Personai nav ienākumu, lai veiktu samaksu par Pakalpojumu.
11. 2026. gada 21. jūlijā Nodaļā tika saņemtas Personas apgādnieku iztikas līdzekļu deklarācijas par ienākumiem un kontu izraksti par pēdējiem trim kalendāra mēnešiem. Izvērtējot apgādnieku iesniegtos dokumentus, Nodaļa secināja, ka apgādnieku ienākumi ir atbilstoši, lai veiktu maksājumu par Personai piešķirto Pakalpojumu. Minētais secinājums izdarīts, ievērojot Ministru kabineta 2003. gada 27. maija noteikumu Nr. 275 "Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu samaksas kārtība un kārtība, kādā pakalpojuma izmaksas tiek segtas no pašvaldības budžeta" (turpmāk – MK noteikumi Nr.275) 5.3. punktu², kā arī Pašvaldības domes 2025. gada 27. novembra saistošo noteikumu Nr. 165 "Par sociālajiem pakalpojumiem

¹ MK noteikumu Nr.138 11.5. punkts nosaka, ka sociālais dienests mēneša laikā pēc šo noteikumu 10. punktā minēto dokumentu saņemšanas novērtē personas un tās ģimenes locekļu, kā arī apgādnieka (ja pienākums maksāt par pakalpojumu ir arī apgādniekam) maksātspēju, aizpildot normatīvajā aktā par māsaimniecības materiālās situācijas izvērtēšanu un sociālās palīdzības saņemšanu noteikto iztikas līdzekļu deklarācijas daļu par ienākumiem.

² MK Noteikumu Nr. 275 5.3. punkts nosaka, ka līdzekļi, kas pēc pakalpojuma samaksas paliek apgādnieka ģimenes rīcībā, nedrīkst būt mazāki par summu, kura aprēķināta, reizinot valstī noteikto minimālo algu ar šādu koeficientu: 5.3.1. par vienas personas ģimeni — 1,0; 5.3.2. par katru nākamo apgādnieka ģimenes locekli — 0,5.

Valmieras novadā” (turpmāk – Saistošie noteikumi Nr. 165) 44.³ un 45.⁴ punktu. Tādējādi Iesniedzēja iebildumi par Nodaļas kompetences pārsniegšanu, izvērtējot apgādnieku materiālo stāvokli, nav pamatoti. Proti, Personas un apgādnieku materiālā stāvokļa izvērtēšana izriet no Likuma, Ministru kabineta noteikumiem un Pašvaldības sasītošajiem noteikumiem, un Nodaļa ir rīkojusies atbilstoši normatīvajos aktos noteiktās kompetences ietvaros. Tādējādi nav pamata atcelt Lēmuma 10. punktu.

12. Lēmuma 11. punktā Nodaļa atsaucas uz Civillikuma 188. panta pirmo daļu, kas paredz bērnu pienākumu uzturēt vecākus samērā ar savām spējām un mantas stāvokli. Vienlaikus Lēmuma 11. punktā apgādniekiem tika norādīta iespēja vienoties par izdevumu segšanu, kas nepieciešami Personai nepieciešamā sociālās aprūpes nodrošināšanai institūcijā, par cita aprūpes veida nodrošināšanu vai par tāda pakalpojuma sniedzēju, kura pakalpojuma cena atbilst apgādnieku samaksas iespējām. Minētajā Lēmuma punktā ir norādīti iespējamie risinājumi par to, kā praktiski nodrošināt Personai nepieciešamo aprūpi un ar Pakalpojumu saistīto izdevumu segšanu, tostarp izvēloties Pakalpojuma sniedzēju atbilstoši apgādnieku samaksas iespējām. Tas neuzliek par pienākumu apgādniekam slēgt civiltiesisku līgumu ar konkrētu Pakalpojuma sniedzēju. Vienlaikus Lēmuma 13. punktā ir noteikts, ka līgums par Pakalpojuma saņemšanu un samaksu ir civiltiesisks līgums, kas tiek noslēgts privāto tiesību jomā. Pašvaldība publisko tiesību jomā ir tiesīga izlemt jautājumu par personas atbilstību sociālā pakalpojuma saņemšanai, par pakalpojuma nepieciešamību un piešķiršanu. Tādējādi Lēmuma 11. punktā ietvertā norāde uz iespējamiem risinājumiem Personai nepieciešamās aprūpes nodrošināšanai nav vērtējama kā administratīva pienākuma uzlikšana apgādniekiem noslēgt civiltiesisku līgumu. Arī tiesu praksē ir nostiprināta atziņa, ka saskaņā ar Likuma 8.pantā noteikto un MK noteikumos Nr.275 ietvērto regulējumu, piešķirot sociālās aprūpes pakalpojumu, pašvaldībai vienlaikus ir pienākums izvērtēt pakalpojuma saņēmēja vai viņa apgādnieku materiālo stāvokli, lai noskaidrotu personu, ar kuru slēdzams līgums par pakalpojuma samaksu. Šos apstākļus iestāde var konstatēt ar administratīvo aktu. Taču iestāde nevar ar administratīvo aktu noteikt saistošu pienākumu noslēgt līgumu vai veikt samaksu (*sk. Administratīvās apgabaltiesas 07.08.2018. spriedums lietā Nr.A420190617 9. un 10. punkts*). Ņemot vērā minēto, nav pamata atcelt Lēmuma 11. punktu.
13. Vienlaikus Iesniedzēja argumenti par Personas izvairīšanos no vecāka pienākumu pildīšanas pret apgādnieku pēc būtības ir saistīti ar Civillikuma 188. panta pirmās un otrās daļas piemērošanu. Proti, Civillikuma 188. panta otrā daļa paredz iespēju atbrīvot bērnu no pienākuma uzturēt vecāku, ja tiek konstatēts, ka vecāks bez dibinātiem iemesliem izvairījies pildīt savus pienākumus pret bērnu. Minētais regulējums var tikt piemērots arī risinot jautājumu par Pakalpojuma samaksu Likuma 8.panta piemērošanas gadījumā.⁵ Civillikuma 188. panta pirmā daļa paredz, ka strīdus par uzturlīdzekļiem vecākiem izšķir tiesa. Senāta Civillietu departaments 2017. gada 28. februāra spriedumā lietā Nr. SKC-60/2017 (C36055613) ir atzinis, ka piemērojot Civillikuma 188. panta otro daļu, tiesai ir jānoskaidro, vai vecākam bija dibināti iemesli neuzturēt bērnus. Ja, piemērojot Civillikuma 188. panta otro daļu, konkrēti dibināti iemesli bērna neuzturēšanai nav konstatēti ar pierādījumiem, uzskatāms, ka tādi nepastāv. Līdz ar to jautājuma izlemšana par Civillikuma 188. panta otrās daļas piemērošanu un apgādnieka iespējamu atbrīvošanu no pienākuma uzturēt Personu nav Pārvaldes vai Nodaļas kompetencē, bet ir izšķirama vispārējās jurisdikcijas tiesā.
14. Izvērtējot Iesniedzēja lūgumu atcelt Lēmuma nolemjošās daļas 1. punktu, ciktāl tajā konstatēta Iesniedzēja finansiālā atbilstība, un ciktāl apgādniekiem ar Lēmumu ir noteikts pienākums vienoties par izdevumu segšanu un izvēlēties Personai sociālās aprūpes institūciju, Pašvaldības domes ieskatā minētā norāde pati par sevi neuzliek Iesniedzējam administratīvi tiesisku pienākumu noslēgt līgumu ar konkrētu Pakalpojuma sniedzēju vai veikt noteiktu maksājumu par Pakalpojumu. Lēmuma nolemjošās daļas 1. punktā tiek piešķirts Personai nepieciešamais Pakalpojums, savukārt norāde attiecībā uz apgādnieku izvēli attiecināma uz Pakalpojuma

³ Saistošo noteikumi Nr. 165 44. punkts nosaka, ka Līdzekļi, kas pēc Pakalpojuma samaksas paliek klienta apgādnieka vai apgādnieka apgādībā esošo personu rīcībā, nedrīkst būt mazāki par summu, kas aprēķināta, reizinot valstī noteikto minimālo algu ar šādu koeficientu: 44.1. par vienas personas ģimeni – 1,0; 44.2. par katru nākamo apgādnieka ģimenes locekli – 0,5.

⁴ Saistošo noteikumi Nr. 165 45. punkts nosaka, ka nosakot apgādnieka pienākumu maksāt par klientam nodrošināmo Pakalpojumu, Pārvalde nevērtē apgādnieka ģimenes locekļu ienākumus.

⁵ Senāta Civillietu departamenta 2017.gada 28.februāra sprieduma lietā Nr. SKC-60/2017 (C36055613) 7.2. punkts.

sniedzēja izvēli. Minētā norāde nav interpretējama kā apgādniekam ar administratīvo aktu uzlikts pienākums noslēgt civiltiesisku līgumu vai vienoties par konkrētu Pakalpojuma izmaksu segšanas apmēru. Jautājums par Pakalpojuma izmaksu segšanu ir vērtējams atbilstoši Likuma 8. pantam un MK noteikumos Nr. 275 noteiktajai kārtībai, ņemot vērā Personas un viņa apgādnieku maksātspējas izvērtējumu. Līdz ar to nav pamata atcelt Lēmuma nolemjošās daļas 1. punktu lesniedzēja norādītajā daļā.

15. Izvērtējot lesniedzēja lūgumu noteikt, ka saistībā ar lesniedzēja atteikšanos uzņemties saistības un slēgt līgumu par Pakalpojuma apmaksu, Personai piešķirtā Pakalpojuma izmaksas pilnā apmērā apmaksājamās no Pašvaldības budžeta līdzekļiem, Pašvaldība dome norāda, ka atbilstoši MK noteikumu Nr.275 3. un 4. punktam, ja klients normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā atzīts par trūcīgu, par pakalpojumu maksā viņa apgādnieki. Šādā gadījumā līgumu par saņemto pakalpojumu noslēdz starp klientu, viņa apgādnieku un pakalpojuma sniedzēju. Ja klienta apgādnieks normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā atzīts par trūcīgu, par pakalpojumu maksā tā pašvaldība, kura ir pieņēmusi lēmumu par pakalpojuma nepieciešamību. Savukārt minēto noteikumu 5.3. punkts nosaka līdzekļu apmēru, kādam pēc pakalpojuma samaksas jāpaliek apgādnieka ģimenes rīcībā. Ievērojot Likuma 8. pantā un Noteikumos Nr. 275 ietvertu regulējumu, piešķirot sociālās aprūpes pakalpojumu, pašvaldībai ir pienākums izvērtēt klienta un viņa apgādnieku materiālo stāvokli, lai noteiktu izmaksu segšanas kārtību. Apstāklis, ka apgādnieks atsakās slēgt līgumu par Pakalpojuma apmaksu, pats par sevi nav pielīdzināms apgādnieka nespējai samaksāt par Pakalpojumu un nerada Pašvaldībai pienākumu pilnā apmērā segt Pakalpojuma izmaksas no Pašvaldības budžeta līdzekļiem.
16. Saskaņā ar APL 81. panta pirmo daļu augstāka iestāde izskata lietu vēlreiz pēc būtības kopumā vai tajā daļā, uz kuru attiecas iesniedzēja iebildumi. Izvērtējot visus lietas apstākļus kopumā secināms, ka Nodaļas izdots Lēmums ir pieņemts normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā un Lēmuma pamatojošās daļas 10. un 11. punkts, kā arī nolemjošās daļas 1. punkts nav atzīstams par pretrunīgu, kā arī lūgums par Personai piešķirtā pakalpojuma izmaksu segšanu no Pašvaldības budžeta līdzekļiem nav pamatots.

Lēmums

Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz APL 81. panta otrās daļas 1. punktu, kā arī Pašvaldības domes komiteju apvienotās sēdes 10.09.2026. atzinumu,

Pašvaldības dome, balsojot: ar 18 balsīm "Par" (Andrejs Gluhovs, Antra Kupriša, Edvīns Straume, Guna Ķibere, Guntis Gladkins, Jānis Baiks, Jānis Dainis, Jānis Olmanis, Jānis Upenieks, Līga Dzene, Mareks Bērziņš, Reinis Muižnieks, Ričards Gailums, Ričards Bergs, Toms Upners, Uldis Jansons, Valts Grasbergs, Vugars Ecmanis), "Pret" – nav, "Atturas" – nav, nolemj:

- atstāt negrozītus Pārvaldes struktūrvienības "Sociālo pakalpojumu nodaļa" 29.07.2026. lēmuma Nr.SLP/3.3/26/499 "Par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojuma institūcijā piešķiršanu" faktu konstatējuma un lēmuma pamatojošās daļas 10. un 11. punktu, kā arī nolemjošās daļas 1. punktu;
- neapmierināt sūdzībā izteikto lūgumu par [...] piešķirtā ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojums institūcijā izmaksu pilnīgu segšanu no Pašvaldības budžeta līdzekļiem.

Piemērotās tiesību normas

1. Administratīvā procesa likuma 76. panta pirmā daļa, 79. panta pirmā daļa, 81. panta pirmā daļa un otrās daļas 1. punkts.
2. Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 4. panta pirmā daļa, 8. panta pirmā un sestā daļa.
3. Civillikuma 188. panta pirmā un otrā daļa.
4. Ministru kabineta 2019. gada 2. aprīļa noteikumu Nr. 138 "Noteikumi par sociālo pakalpojumu saņemšanu" 11.5. punkts.
5. Ministru kabineta 2003. gada 27. maija noteikumu Nr. 275 "Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu samaksas kārtība un kārtība, kādā pakalpojuma izmaksas tiek segtas no pašvaldības budžeta" 3., 4. un 5.3. punkts.

6. Pašvaldības domes 2025. gada 27. novembra saistošo noteikumu Nr. 165 "Par sociālajiem pakalpojumiem Valmieras novadā" 44. un 45. punkts.
7. Pašvaldības domes 2024. gada 20. februāra saistošo noteikumu Nr. 118 "Valmieras novada pašvaldības nolikums" 70. un 73. punkts;
8. "Valmieras novada Sociālo lietu pārvalde" struktūrvienības "Sociālo pakalpojumu nodaļa" nolikuma 4.3.6. apakšpunkts.

Izvērtētā dokumentācija

1. Iesniedzēja 03.08.2026. sūdzība uz 7 (septiņām) lappusēm.
2. Pārvaldes struktūrvienības "Sociālo pakalpojumu nodaļa" 29.07.2026. lēmums Nr.SLP/3.3/26/499 uz 3 (trim) lappusēm.

Lēmums stājas spēkā ar tā paziņošanas brīdi. Atbilstoši Paziņošanas likuma un 9. panta 1.¹ un otrajai daļai dokuments, kas sūtīts uz oficiālo elektronisko adresi vai pa elektronisko pastu, uzskatāms par paziņotu otrajā darba dienā pēc tā nosūtīšanas.

Saskaņā ar APL 79. panta pirmo daļu, 188. panta pirmo daļu un 189. panta pirmo daļu šo lēmumu administratīvā akta adresāts var pārsūdzēt viena mēneša laikā Administratīvās rajona tiesas attiecīgajā tiesu namā pēc pieteicēja adreses.

Domes priekšsēdētājs

(personiskais paraksts)

Jānis Baiks